

Palestina – korijeni, kraći historijat, uzroci, posljedice i hronologija izraelske vojne ofanzive "Zaštitna linija"

Džemal Najetović

Sarajevo

Sažetak

Palestina obuhvata prostor između Sredozemnog mora, rijeke Jordan i Mrtvog mora, površine 27.090 km². Od 1920. do 1946. godine bila je pod vlašću Velike Britanije. Rezolucijom Generalne skupštine UN-a iz 1947. godine ukinut je nametnuti britanski mandat u Palestini i donijet plan o njenoj podjeli na jevrejski dio (oko 14.000 km²) i arapski dio (oko 11.000 km²). Nakon povlačenja Velike Britanije, a pod pokroviteljstvom UN-a, 15. maja 1948. godine osnovana je država Izrael. Taj dan Palestinci smatraju Danom svoje katastrofe – Nakba. To je dovelo do izraelsko-arapskog rata od 1948. do 1949. godine, u kojem je Izrael okupirao oko 6.700 km² arapskog dijela Palestine, što je i sankcionirano odredbama primirja između Egipta, Jordana i Izraela 1949. godine. Tako je najveći dio Palestine (20.700 km²) ušao u sastav Izraela. Egiptu je pripala Gaza, s okolinom, a Jordanu dio zapadno od rijeke Jordan. Stari dio Jerusalema pripao je Jordanu, a novi Izraelu. Takvom podjelom oko jedan milion Palestinaca bilo je prinuđeno da napusti svoje domove i prebjegne u susjedne arapske države. Time je stvoren veliki broj problema i decenijski izvor nestabilnosti u ovom dijelu

svijeta. Takvo stanje i agresivna politika Izraela prema arapskim državama bili su uzrok kasnijih oružanih sukoba na Bliskom istoku: izraelsko-anglo-francuska agresija na Egipat 1956; izraelska agresija na Egipat, Jordan i Siriju 1967 i izraelsko-egipatsko-sirijski rat 1973.

Velika Britanija, kao kolonijalna vlast nad Palestinom, pružila je svaku vrstu pomoći i podrške cionističkim organizacijama, te im olakšala dolazak ljudi za stvaranje stanja koje je vodilo do pljačke države Palestine i njena bogatstva, kao i iskorjenjivanje njena naroda putem ubijanja, masovnih masakara i sprovođenja terora. Izrael je država koja se decenijama održava ratovima koje vodi protiv svojih arapskih susjeda. Doktrina Izraela uvijek je bila ista, a prema njoj nikada se ne smije pokazati ni najmanji znak slabosti, uvijek i u svakoj prilici mora se potvrditi snaga i moć, moraju se usvajati sve najsavremenije i sve ubojite tehnologije naoružanja i uvijek se, kroz takvo oružje i takav sistem, mora održati prednost nad susjedima.

Gaza u Palestini ima mnogo mladog stanovništva od kojih 50,3% ima do 14 godina, 25,7% ima od 15 do 29 godina. Oko 13,6% jeste između 30 i 44, a 7,7% od 45 do 65 godina i 3,9% ima više od 64 godine. U Gazi se nalaze univerziteti u kojima je zajedno upisano oko 28.500 studenata. Masovna navala palestinskih izbjeglica povećalo je populaciju Gaze poslije Arapsko-izraelskog rata 1948. U Gazi je 1967. godine bilo šest puta više stanovnika nego 1948. godine 1997. 51,8% stanovnika Gaze bili su izbjeglice i njihovi potomci. Gradsko stanovništvo nastavilo se širiti do 406.680 u 2006, tako da je Gaza postala najveći grad na Palestinskoj teritoriji. Stopa rođenja vrlo je visoka.¹

Međunarodno pravo i veći dio međunarodne zajednice smatra da je izgradnja izraelskih naselja na Zapadnoj obali, teritoriji okupiranoj u ratu 1967. godine, nelegalna. Trenutno više od 325.000 naseljenika živi na Zapadnoj obali, a još 200.000 njih u Istočnom Jerusalemu, dijelu grada koji je Izrael, također, okupirao 1967. godine.

Ključne riječi: Palestina, Izrael, Gaza, ofanziva

Uvod

Muslimansko-židovski sukob nastao je isključivo zbog osnivanja cionističke države na tlu arapske Palestine.²

¹ *Preporod*, 15. 07. 2014, str. 45.

² *Journal*, decembar 2008 / januar 2009, KDBH Preporod, Zagreb, str. 37.

Godine 1918. palestinski Arapi činili su 90% stanovništva Palestine u čijem je posjedu bilo 92% teritorije. U to vrijeme Židovi su bili vlasnici nad 8% zemljišta Palestine. Tokom 1947. godine odnos posjedništva bio je još povoljniji za Palestince, 93,96% naspram 6,04%. Te godine OUN izglasale su odluku o podjeli Palestine na jednake omjere – 50% za Palestince i 50% za useljene Židove. Tim povodom tadašnji predsjednik političke uprave jevrejske asocijacije izdao je karakteristično saopćenje za Specijalni komitet za Palestinu u kojem je izjavio: "Danas, mi smo dobili tek nešto malo više od 6% od ukupne površine Palestine."³

Kada su OUN 1947. godine izglasale rezoluciju o podjeli Palestine (33 "ZA" i 13 "PROTIV"), grad Jerusalem nije ulazio u sastav nijednog od dvaju entiteta. Zapravo, Rezolucija broj 181/II od 29. II. 1947. godine izuzela je reguliranje pitanja statusa Jerusalema, tj., "ne tretira podjelu organskog tkiva" u skladu s formulacijom teksta ove rezolucije, "nego će podjela organskog tkiva biti provedena pod okriljem međunarodnog suvereniteta." Ukratko rečeno, grad Jerusalem nije bio uvjetovan nijednim od dvaju entiteta, ni židovskim i palestinskim. Tokom 39 godina (1947–1986.) lideri međunarodne zajednice odbijali su bilo kakve revizije dok sve strane u konfliktu ne razriješe pitanje statusa Jerusalema – grada triju velikih svjetskih religija.⁴

Od 1947, 1948. i 1949. godine bila je unaprijed poznata jedna tačka dnevnog reda zasjedanja Generalne skupštine UN-a: Palestinsko pitanje, arapsko-izraelski sukob, agresivno ponašanje Izraela, uključujući i povremene agresije. Količinski izraženo, glavni organi i komiteti OUN-a tim pitanjima do aprila 1965. godine ispunili su 985 svojih sjednica. Nije lahko izračunati koliko je svijet u svom organizacionom vrhu utrošio snage na ova pitanja oko kojih se, već pomalo, stvara mit nerješivosti.⁵

Ratom 1967. godine Izrael je okupirao veći dio arapskih teritorija i od tog vremena odbija se povinovati *međunarodnom zakonodavstvu koje osporava pravo zadržavanja teritorija okupiranih vojnom silom*. Početkom 1986. godine Izraelska armija okupirala je više od polovine palestinskih

³ Grace Halsell, *Prophecy and Politics – Militant Evangelists on the Road to Nuclear War (Proročanstvo i politika – Militantni evangelisti na putu nuklearnog rata)*, prijevod sa arapskog na bosanski jezik, Dobra knjiga, Sarajevo, 2009, str. 217.

⁴ Isto, str. 233.

⁵ Ante Kesić, *Nesvrstani*, Blistok Rolović – komentari, eseji, August Cesarec, Zagreb, 1973, str. 53.

arapskih teritorija, koja im je bila dodijeljena Odlukom UN-a. Svega 20% od dodijeljene polovine državne teritorije ostalo je u rukama njezinih stanovnika – Palestinaca.⁶

Pravo palestinskog naroda na samoupravu, nacionalnu nezavisnost i legitimnu historijsku domovinu potvrđeno je Rezolucijama OUN-a broj 181/II, 242, 338, 605, 607. i 608.

U Gazi su nemiri dostigli vrhunac nakon ubistva šejha Ahmada Yassina, duhovnog vođe Hamasa. Nakon njega, Izraelci su ubili brojne palestinske autoritete, kao što su početkom novembra 2012. godine Ahmada Džabarija, lidera vojnog krila Hamasa, u napadu avijacije na njegovo vozilo u Gazi. Napad je uslijedio nakon nekoliko dana zračnih udara Izraela na Pojas Gaze. Palestinski predsjednik Abbas osudio je seriju izraelskih napada na Gazu i zatražio da se krvoproliće odmah zaustavi. "Abbas je upozorio na ozbiljnost eskalacije izraelskih napada i zatražio hitan prekid agresije". "Izgleda da je Izrael spreman provoditi agresiju širokih razmjera u pojasu Gaze, uprkos pokušajima Egipta da postigne mir", kazao je palestinski pregovarač Saeb Erakat za AFP.⁷

Najznačajniji i najprodavaniji hebrejski dnevni list u Izraelu *Yedioth Ahronoth* (*Najnovije vijesti*) piše kako Izraelu pod vođstvom aktuelnog premijera prijete četiri stvari koje ozbiljno ugrožavaju njegov opstanak. **Prvo** što predstavlja najveću prijetnju Izraelu svakako je iranska nuklearna bomba i strah koja ova bomba usađuje u umove svih koji trenutno žive u Izraelu. **Druga** prijetnja Izraelu jeste Egipat, posebno nakon posljednjih izbora i zabrinjavajućih rezultata. **Treća** prijetnja opstanku Izraela jeste prekid vojne i finansijske pomoći od SAD-a. Izrael u okruženju u kojem se nalazi jednostavno ne može živjeti bez pomoći i podrške SAD-a. Od vitalne važnosti po Izrael jeste da i dalje, svim silama, nastoji održati priliv američke pomoći, preko moćnih lobija u SAD-u i stalni napor i briga da se američka politika naspram Izraela ne promijeni. **Četvrta** prijetnja Izraelu dolazi iz unutrašnjosti samog Izraela. Naime, sve su više prisutni unutrašnje nejedinstvo i međusobni sukobi političkih partija, vojske, političara, studenata i medija. Izraelsko društvo između sebe duboko je podijeljeno i sve je primjetniji jaz između super bogatih i bogatih Jevreja, što dodatno otežava ostvarenje

⁶ Isto, str. 218.

⁷ *Preporod*, 15. II. 2012, str. 57.

unutrašnjeg jedinstva i osjećaja solidarnosti među samim Izraelcima.⁸

Divljanje zločinaca cionističkog režima nad palestinskim narodom u pojasu Gaze nastavlja se punom žestinom. Izraelski vojnici svakodnevno divljački ubijaju Palestince i bez ikakva stida ne dozvoljavaju im dopremanje hrane i lijekova. Ovaj režim pokušava slomiti otpor palestinskog naroda i protjerati ga s tla na kojem vijekovima živi.

Paradoksi u vezi s Palestinom

Dan solidarnosti s palestinskim narodom

Kroz raznolike aktivnosti, u sjedištu Ujedinjenih nacija u New Yorku obilježen je Dan solidarnosti s palestinskim narodom. Generalni sekretar UN-a Ban Ki-Moon uputio je poruku na skupu održanom ovim povodom, u kojoj je skrenuo pažnju na opasnost koju predstavlja nastavak izgradnje izraelskih naselja na okupiranim palestinskim teritorijama po pregovarački proces. Ban Ki-Moon kazao je da najava izgradnje novih stambenih jedinica za jevrejske doseljenike nije u skladu s dogovorenim putem ka dvodržavnom rješenju i predstavlja rizik za prekid pregovora. Predsjedavajući Generalne skupštine UN-a, John Ashe, na istom skupu je kazao da se mora pružiti šansa pregovorima, ali je dodao da se smislen i trajan mir ne može postići bez poštivanja neospornih prava palestinskog naroda.⁹

UN proglasio 2014. "Godinom solidarnosti s Palestincima"

Ujedinjeni narodi proglasili su 2014. "Godinom solidarnosti s Palestincima". Iz UN-a poručuju kako je cilj ove godine "identificirati prepreke u mirovnom procesu i promovirati solidarnost s Palestincima".¹⁰

Sedmica osude izraelskog aparthejda

Na brojnim američkim i evropskim univerzitetima, tokom prve sedmice marta, obilježena je *Sedmica osude izraelskog aparthejda*. Studenti na Georgetown univerzitetu u Washintgonu napravili su maketu zida

⁸ *Novi horizonti*, broj 150, februar 2012, str. 34–35.

⁹ *Preporod*, 01. 12. 2013, str. 49.

¹⁰ *Preporod*, 01. 02. 2014, str. 51.

aparthejda kako bi “posjetioce uputili na trenutnu situaciju u Palestini, izraelsku politiku prema Palestincima i na aparthejd koji je institucionalno ukorijenjen u Izraelu”. Studenti koji su postavili maketu smatraju kako to pokazuje da javnost sve više prihvata i odobrava kritiku izraelske politike. Organizatori se nadaju da će time razbiti tabue koji godinama sprečavaju kritiziranje Izraela, izvijestila je *Al-Jazeera*.¹¹

Odlukom Kongresa SAD će do 2015. godine Izraelu pružiti dodatnu nepovratnu finansijsku pomoć od 680 miliona dolara. Cilj ove pomoći jeste finansiranje projekta odbrane pod nazivom **Željezni svod / kupola**, koji će Izrael štititi od raketa kratkog dometa. Izraelska vojska dosada je instalirala tri protivraketna odbrambena sistema, ali da bi se u potpunosti zaštitila izraelska teritorija od raketnih napada iz Gaze, potrebno je 14 ovakvih visoko sofisticiranih sistema. Dosada, SAD su u finansiranje ovog izraelskog odbrambenog sistema uložile 205 miliona dolara, a proizvođač ove skupe vojne opreme jeste izraelska vojna firma “Rafael”. Primarni cilj ove vrste odbrane jeste presretanje ruskih raketa “kaćuša”, dometa 5–70 km koje Hamas lansira na Izrael sa slobodne palestinske teritorije. Naime, izraelski odbrambeni plan “Željezni svod”, u protekle dvije godine naišao je na oštre kritike i osude zbog svoje neučinkovitosti i nesposobnosti da građane Izraela zaštiti od Hamasovih “kaćuša”. Izraelske novine “Yedioth Ahronot” čitav projekt nazvali su “uspavani svod” zbog svoje nesposobnosti da spriječi padanje Hamasovih raketa po jevrejskim naseljima.¹²

Hronologija događanja izraelske vojne ofanzive “Zaštitna linija”

Pod različitim nazivima, ali s istim značenjem, u medijima se ova ofanziva naziva “Zaštitna ivica”, “Zaštitni rub” i sl.

Od 07. 07. 2014. godine, kada je izraelska vojska započela akciju protiv Palestinaca pod nazivom “Zaštitna linija”, pa do ponedjeljka 14. 07., ubijene su 172 osobe, a 1.267 je povrijeđeno. Do eskalacije nasilja došlo je nakon što su 12. juna na Zapadnoj Obali oteta trojica jevrejskih mladića koji su nakon 18 dana pronađeni mrtvi. Nekoliko dana kasnije, 2. jula otet je palestinski mladić i istog dana ubijen. Navi Pillay, visoka

¹¹ *Preporod*, 15. 03. 2014, str. 43.

¹² *Novi horizonti*, maj 2012, broj 153, str. 35.

povjerenica Ujedinjenih nacija za ljudska prava izrazila je "ozbiljnu sumnju" da Izrael vojnim operacijama u pojasu Gaze krši međunarodno pravo koje ne dopušta gađanje civila i pozvala je obje strane da poštuju pravila ratovanja: "Primili smo vijesti koje su nas uznemirile, da su mnoge civilne žrtve, među njima i djeca, stradale u napadima na kuće. Takvi podaci izazivaju bojazan da izraelski napadi nisu u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i međunarodnim zakonima o ljudskim pravima".

"Sukobi su van kontrole, mada još nisu dostigli vrhunac. U Izraelu se još priča o vojnoj intervenciji, dok je u stvarnosti na djelu rat sa Hamasom i njegovim pristalicama. Spirala nasilja se nastavlja. Iz inostranstva stižu samo bepsomoćni apeli. Nedostaje jedan energičan posrednik koji bi bio prihvatljiv za obje strane. A naponi koje Egipat čini, u najboljem slučaju s pola srca, drugačiji su nego prije godinu i po dana. Vojni režim u Kairu svakako ne želi da podržava Hamas i najviše bi volio da palestinske islamiste vidi potpuno potučene, kao uostalom i Muslimansku braću u Egiptu. Rijetko kada je situacija na Bliskom istoku bila tako opasna i beznadežna kao danas".¹³

Četvrtak 10. 07. 2014: Trideset Palestinaca poginulo je u zračnim napadima Izraela na pojas Gaze. Predsjednik Palestinske samouprave M. Abbas optužio je Izrael da vrši genocid. Izraelski premijer B. Netanjahu najavio je da će se akcije pojačati. Generalni sekretar OUN-a Ban Ki-Moon na vanrednom sastanku VSUN-a pozvao je na hitan prekid vatre.¹⁴ Član Predsjedništva BiH iz reda srpskog naroda i vlasti RS-a podržale izraelsku vojnu ofanzivu.

Nedjelja 13. 07. 2014: Stotinušezdesetpet poginulih i 1.000 ranjenih Palestinaca. Petog dana izraelske ofanzive pogođene su bolnica za pacijente s posebnim potrebama i džamija.

Ponedjeljak 14. 07. 2014: Aktivisti udruženja za društvena istraživanja i komunikacije čitanjem i predajom pisma dužnosnicima OUN-a u

¹³ Šejhul-Azhara Ahmed at-Tajjeb osudio je napade Izraela na Gazu, ističući da Izrael provodi genocid protiv nenaoružanog palestinskog naroda. At-Tajjeb je osudio gnušne zločine Izraelske vojske u Gazi, pozivajući Arapsku ligu, OIS i OUN da "odmah djeluju i zaustave agresiju na Palestinu": Visoka povjerenica OUN za ljudska prava Navi Pillay izjavila je ranije da "Izrael vjerovatno krši međunarodno pravo vojnim operacijama u Gazi", *Preporod*; 15. 07. 2014, str. 41.

¹⁴ *FTV*, teletext, 11. 07. 2014, str. 127.

Sarajevu osudili su izraelske napade u pojasu Gaze i ubijanje palestinskog stanovništva. Sedamnaest hiljada stanovnika sjevernog dijela Gaze napustilo je svoje domove. Prema palestinskim izvorima, dotada su poginula 174 i ranjena 1.100 Palestinaca. Šefovi diplomatija država Arapske lige hitno su se sastali u Kairu da bi “našli rješenje za obustavu krvoprolića palestinskog naroda i zauzeli zajednički arapski stav po tom pitanju”. Egipat je 2012. godine posredovao u postizanju primirja između Izraela i Hamasa, a sada je rezerviran zato što sadašnja egipatska vlada smatra da je Hamas palestinsko krilo svrgnutog Muslimanskog bratstva. Kraljevina Saudijska Arabija obećala je pomoć od 53,3 miliona dolara žrtvama napada na Gazu, a Ujedinjeni Arapski Emirati 52 miliona dolara za iste namjene.

Utorak 15. 07. 2014: Prije sastanka ministara vanjskih poslova Arapske lige, Egipat je ponudio Plan za potpuni prekid vatre, počev od 16. 07. Sastanku je prisustvovao i američki sekretar za vanjske poslove John Kery. Izraelska vlada objavila je da je prihvatila egipatski prijedlog o prekidu vatre, dok je portparol Hamasa izjavio da je prijedlog Egipta neprihvatljiv, jer bi značio predaju. Od prošlog utorka poginulo je više od 192 i ranjeno oko 1.400 Palestinaca. Većina žrtava bili su civili. Prema palestinskim izvorima, od početka izraelske ofanzive (od prije osam dana, pon. 07. 07.) poginule su 192 osobe.

Srijeda 16. 07. 2014: Prema palestinskim izvorima, dotada je poginulo 216 i ranjeno oko 1.600 Palestinaca. Broj poginulih i ranjenih raste iz sata u sat.

Četvrtak 17. 07. 2014: Na zahtijev OUN-a iz humanitarnih razloga, Izrael i Hamas pristali su na petosatni prekid vatre. Primirje bi trebalo trajati od 10.00 do 15.00 sati. Za to vrijeme stanovnici Gaze mogli bi obnoviti svoje zalihe u hrani i pružiti medicinsku pomoć. U proteklih devet dana poginulo je 220 Palestinaca i jedan Izraelac. Ovog dana mediji su navečer izvijestili da je prekid trajao samo dva sata i da je dotada poginulo 227 Palestinaca i jedan Izraelac.

Petak 18. 07. 2014: Ujutro je Izrael, nakon serije zračnih udara i baražne vatre mornarice, počeo kopnenu ofanzivu na pojas Gaze. U početnom periodu ove ofanzive poginulo je 19 Palestinaca i jedan Izraelac (palestinski izvori izvijestili su o dva poginula izraelska vojnika). Desetog dana od početka izraelske ofanzive poginulo je 300 Palestinaca. Te večeri mediji su izvijestili da Turska traži od OUN-a oštru osudu i poziva palestinske vlasti da očuvaju postignuto jedinstvo. SAD zamjera

Izraelu što ne vodi dovoljno računa o zaštiti civila. Do ovog dana svoje domove napustilo je 40.000 osoba. U Sarajevu je održan skup podrške u organizaciji Udruženja palestinske dijaspe i Udruženja "Svitanje".

Subota, 19. 07. 2014: Mediji su izvijestili o skupovima solidarnosti s palestinskim narodom, održanim širom Svijeta. Francuska je zabranila bilo kakve skupove podrške palestinskom narodu i tu zabranu obrazložila sigurnosnim razlozima. U Sarajevu je održan skup podrške u organizaciji Udruženja palestinsko-bh. prijateljstva. Izraelske snage dotada su granatirale 2.300 ciljeva u pojasu Gaze. Dotada je poginulo 339 (od čega 57 djece) i ranjeno 2.500 Palestinaca. Ovog dvanaestog dana od početka izraelske ofanzive mediji su izvijestili da će generalni sekretar OUN-a Ban Ki-Moon tokom dana posjetiti Bliski istok. On namjerava da "pokaže solidarnost sa Izraelcima i Palestincima i da, u koordinaciji s regionalnim i međunarodnim akterima, pomogne da se okonča nasilje i pronade rješenje sukoba". Drugog dana kopnene ofanzive, Izrael je objavio da je spreman proširiti ofanzivu. U protekla 24 sata poginula su 24 Palestinca. Američki Senat odobrio je napade Izraela na Gazu, a predsjednik Obama izjavio je da je ohrabrio izraelskog premijera B. Netanjahua da "minimizira broj civilnih žrtava u kopnenoj ofanzivi i stavio mu do znanja da SAD podržavaju pravo Izraela na samoodbranu". Navečer, mediji su izvijestili o 337 poginulih Palestinaca i dva Izraelca (jedan civil i jedan vojnik), 340, neki 344, a palestinski izvori 377 poginulih Palestinaca (od čega 59 djece). Prvi put spominje se upotreba bojnih otrova od strane izraelskih snaga i daje uputstvo za primjenu mjera zaštite.

Nedjelja 20. 07. 2014: Od početka kopnene ofanzive poginulo je najmanje 100 Palestinaca i 13 izraelskih vojnika, a u proteklih 12 dana ofanzive poginulo je 425 Palestinaca i 14 izraelskih vojnika a jedan je zarobljen. Dogovoreno je dvosatno (trosatno?) primirje radi evakuacije ranjenih, ali je prekinuto. Hamas i Izrael međusobno se optužuju ko je prekršio primirje. Više od 10.000 ljudi protestiralo je na ulicama Beča, tražeći obustavljanje krvoprolića u Gazi. Ovaj protest organiziran je na poziv Unije evropskih turskih demokrata Austrije. Papa Franjo uputio je apel za mir, a palestinski predsjednik M. Abbas proglasio je trodnevnu žalost.

Ponedjeljak 21. 07. 2014: VSUN poziva na trenutni prekid vatre. Najmanje devet Palestinaca (od kojih sedmero djece), ubijeno je jutros u izraelskom zračnom napadu. Ubijena su i četiri izraelska vojnika. Od

početka izraelske ofanzive (08. 07.), ubijeno je više od 508 Palestinaca i 24 izraelska vojnika. Primjetna su propagandna djelovanja vezana za broj poginulih i ranjenih na objema stranama. Zapadna Obala paralizirana je općim štrajkom koji je reakcija na izraelska bombardiranja pojasa Gaze. Propalestinska francuska omladina sukobila se s policijom u sjevernom predgrađu Pariza – SARSELU (gdje većinu čine emigranti), koja je uzvratila suzavcem i gumenim mecima. Širom svijeta sve je više protesta koji osuđuju izraelsku vojnu ofanzivu na pojas Gaze. Broj poginulih raste iz sata u sat. Izraelska vojska danas je upotrijebila bojni otrov – bijeli fosfor.

Utorak 22. 07. 2014: Dosada je poginulo skoro 600 (589) Palestinaca i 29 Izraelca (od kojih su dva civila). Izraelski avioni napali su jutros pojas Gaze. U Kairu su se sastali Ban Ki-Moon i John Kery da podstaknu razgovore na najvišem nivou koji bi uključili i ministre vanjskih poslova država članica EU. Diplomati vrše pritisak da se okončaju sukobi. Od Hamasa traže da obustave napade na Izrael, a od Izraela da učini sve da civili ne budu žrtve izraelskih vojnih operacija u Gazi. Izraelska vojska pucala je i na urede Al-Jazeere u Gazi.

Srijeda 23. 07. 2014: U Ramalahu, na platou ispred zgrade općine, postavljen je isti broj tabuta prekrivenih palestinskim zastavama kao i broj poginulih Palestinaca. M. Abbas izjavljuje: "Izrael je prekršio sve zakone i ljudski moral". SAD obustavile letove za Tel Aviv – aerodrom Ben Gurion, jer je, navodno, u njegovoj blizini pala raketa. Tokom noći i jutros u napadima na Kan Junis na jugu Gaze i Abasanu, istočno od Kan Junisa, poginulo je 10 Palestinaca (od kojih dvoje djece) i dva Izraelca. U Kan Junisu poginulo je pet i u Abasanu pet Palestinaca. Šesnaesti dan izraelske vojne ofanzive poginulo je 624 (644, 645) Palestinaca i 30 Izraelaca. Ranjeno je preko 4.500 Palestinaca. Nastavlja se brutalna ofanziva Izraelske vojske na područje Gaze. Danas je u odbrani Gaze poginulo 66 Palestinaca.

Četvrtak 24. 07. 2014: Nastavljena je izraelska vojna ofanziva u kojoj je dosada ubijeno 725 Palestinaca i 35 Izraelaca (od kojih su tri civila). Izrael navodi da mu treba više vremena da zaustavi raketnu vatru iz Gaze, dok Hamas zahtijeva ukidanje višegodišnje blokade te palestinske enklave. U napadu na školu OUN-a u Bejt Hanounu, u kojoj su bile izbjeglice, ubijeno je 15 i ranjeno preko 200 Palestinaca. Izrael je odmah negirao ovaj zločin, tvrdeći da su u ovoj školi poginuli i ranjeni Hamasovom raketom. Vijeće za ljudska prava OUN-a optužilo je Izrael da, vršeći

ratne zločine, krši MHP i MRP. Na ovu optužbu odmah je reagirao B. Netanyahu. "Groteskno je da je Vijeće za ljudska prava OUN optužilo Izrael za kršenje ljudskih prava. Noam Chomsky izjavio je: "Ovakvo ponašanje Izraela izaziva antiamerikanizam u islamskom svijetu". Wiki Leaks objavio je: "Američki predsjednik B. Obama naredio je pripravnost za 2.000 vojnika za odlazak u Gazu".¹⁵ Danas je poginulo 39 Palestinaca. Al-Jazeera je u 20.30 sati izvijestila da je dosada u Gazi poginulo 798, ranjeno 5.130 i raseljeno 50.000 Palestinaca. U Izraelu je sve opasnije javno iznošenje neslaganja s izraelskom ofanzivom. Miroljubive Izraelce, koji kritiziraju izraelsku vlast za ovu ofanzivu, nazivaju pogrđnim imenima, kao npr. "izraelske izdajice", "arapske kurve", "ubice" i sl. Shimon Peres završio je predsjednički mandat, a novi predsjednik Izraela Reuven Rivlin položio je zakletvu u Knesetu. Završavajući obraćanje, rekao je: "U Izraelu će vladati mir – inšAllah", na što ga je Netanyahu pogledao.

Petak 25. 07. 2014: Broj poginulih Palestinaca u izraelskim napadima na pojas Gaze premašio je 800, jer je u jučerašnjim napadima na Gazu i grad Kan Junis poginulo 15 Palestinaca. Ovo je najkrvaviji konflikt na okupiranoj palestinskoj teritoriji od izraelske vojne okupacije 2009. godine. Izraelski avioni danas su uništili 30 kuća. Ban Ki-Moon pozvao je na hitnu "humanitarnu pauzu" u Gazi do kraja Bajrama.

Subota 26. 07. 2014: U 8.00 sati stupio je na snagu 12-osatni prekid vatre (od 07.00 do 24.00). Za vrijeme tog humanitarnog primirja civili su trebali biti evakuirani iz zona zahvaćenim sukobima i dobiti neophodnu pomoć. Nekoliko sati prije prekida vatre u izraelskim zračnim napadima na jug Gaze ubijeno je osam (među njima četvero djece) i ranjeno 20

¹⁵ Prva tri člana američkog ustava, u brizi da se spriječi koncentracija vlasti u rukama jedne grane vlasti, što bi značilo put samovolji i nedemokratskoj evoluciji, osiguravaju da tri grane vlasti budu striktno odvojene, da bi se spriječila koncentracija vlasti u egzekutivi, ma koliko da izvršna vlast, ima samostalnu i snažno ustavno naglašenu poziciju u vidu predsjednika države. Predsjednik SAD-a ne može biti član Kongresa, a član Kongresa ne može pretendirati na mjesto predsjednika, ako se ne odrekne članstva u Kongresu. Ali, podjela vlasti nikako nije i apsolutna. Ustav se stara i o tome da se osigura neophodan balans vlasti, uz međusobnu kontrolu (*checks and balances*), što u kranjoj liniji znači i međusobne utjecaje. Ako se predsjednik može koristiti ustavnim pravom veta, Kongresu je ostavljeno pravo da ga prevlada dvotrećinskom većinom. Ili, ako je predsjedniku dopušteno da imenuje suce, Senat je u mogućnosti da odobrava ta imenovanja. **Predsjednik je glavnokomandirajući ili šef oružanih snaga, ali Kongres mora odobriti njihovu upotrebu.** (Prim. Dž. N.).

Palestinaca. Više od 1.040 Palestinaca, uglavnom civila (od čega su 180 djece), ubijeno je, i oko 6.000 ranjeno u Pojasu Gaze otkada je počela izraelska vojna ofanziva. Izraelski gubici čine 39 poginulih, uglavnom vojnika. Na Zapadnoj obali održavali su se protesti podrške za Gazu, tokom kojih je izraelska policija ubila 10 Palestinaca. Turski premijer Redžep Taip Erdoğan izjavio je: "Izraelske vlasti gore su od nacističkih vlasti Adolfa Hitlera".

Nedjelja 27. 07. 2014: Danas je ubijeno 13 Palestinaca, a ukupno je ubijeno 1.062 Palestinca. Izraelski gubici čine 43 vojnika i tri civila. Primirje produženo za još 24 sata. Egipatska vojska uništila je sve tunele (13) koji vode iz Egipta ka pojasu Gaze. Iako je Hamas predložio novo primirje, Izrael ga nije prihvatio. Međusobne optužbe za prekid primirja traju.

Ponedjeljak 28. 07. 2014: U New Yorku su se hitno sastali predstavnici 15 država članica VSUN-a, koji su noćas jednoglasno usvojili Deklaraciju kojom se poziva na trenutni i bezuvjetni humanitarni prekid vatre u Gazi. VSUN traži od međunarodne zajednice da postigne mir na Bliskom istoku. Prve bajramske noći izraelska granata pala je na igralište bolnice u Gazi i ubila osmero djece.

Utorak 29. 07. 2014: Najmanje 60 Palestinaca ubijeno je od ponoći u najžešćim napadima Izraelske vojske na Gazu od početka ofanzive. Tenkovskom granatom pogodeno je skladište goriva jedine elektrane u Gazi, zbog čega je nestalo struje u ovoj enklavi. U protekla 24 sata poginulo je 10 izraelskih vojnika i tri civila. Dosada je ubijeno 1.216 i ranjeno 7.000 Palestinaca. Redžep Taip Erdoğan vratio je najviše priznanje koje su mu, prije nekoliko godina, dodijelili Jevreji iz SAD-a.

Srijeda 30. 07. 2014: Najkrvaviji dan od početka izraelske ofanzive. Od ponoći do ujutro ubijeno je 64 i ranjeno više od 110 Palestinaca. Poginula su i tri izraelska vojnika. Tog jutra tenkovskom granatom u kampu Džabalija, u školi UN-a, u koju su se mještani sklonili, ubijeno je 16 Palestinaca. OUN su saopćile da je Izraelska vojska namjerno gađala ovu školu. Kris Ginis, iz Agencije OUN za pomoć palestinskim izbjeglicama (oko 3.000), rekao je da je zbog toga "svijet osramoćen". Ban Ki-Moon je izjavio da je Izraelu 17 puta rečeno da se u toj školi nalaze raseljene osobe. Izrael je objavio prekid vatre na četiri sata iz humanitarnih razloga. Ispostavilo se da je ovo bila prevara jer su prekidom obuhvaćena samo područja u kojima se izvode borbena dejstva. Salvador, Čile i Peru opozovali su svoje ambasadore u Izraelu. Tokom dana ubijeno je 19 i ranjeno 200 Palestinaca granatiranjem trga

(pijace) u predgrađu Gaze (Šedžaiji), na kojem su se mještani bili okupili, misleći da će Izrael poštovati primirje. UNRWA optužila je Izrael da je gađanjem škole OUN-a ozbiljno prekršio međunarodno pravo. Dosada je poginulo 1.359 i ranjeno 7.200 Palestinaca. Izraelski gubici iznose 58 poginulih, od kojih tri civila.

Četvrtak 31. 07. 2014: Bolivija je proglasila Izrael terorističkom državom. U ponovnom napadu na drugu školu OUN-a poginulo je 12 a više stotina Palestinaca je ranjeno. SAD i OUN optužili su Izrael zbog napada na školu OUN-a. SAD su potvrdile da su Izraelu uputile municiju u vrijednosti jedne milijarde dolara. Izrael je mobilizirao novih 16.000 rezervista, što je ukupno 86.000 angažiranih vojnika. Pentagon je ponudio Izraelu zalihe u naoružanju i vojnoj opremi. Izrael ne pristaje na prekid vatre dok ne uništi sve tunele Hamasa. Visoka povjerenica za ljudska prava Navi Pillay optužila je Izrael da svjesno krši obaveze iz međunarodnog prava, Hamas da ispaljuje rakete na izraelsku teritoriju i SAD, koje su sa jednom milijardom dolara podržale Izrael jednostranom izgradnjom antiraketnog sistema "Čelična kupola" i dodijelile municiju u vrijednosti od jednu milijardu dolara. Dosada je poginulo 1.423 i ranjeno 8.265 Palestinaca i 60 poginulih Izraelaca, većinom vojnika.

Petak 01. 08. 2014: Uprkos međunarodnim osudama, Izrael je nastavio ofanzivu. Jučer je najmanje 15 Palestinaca ranjeno u izraelskom napadu na školu OUN-a i obližnju džamiju. SAD su potvrdile da su nastavile snabdijevati Izrael municijom samo nekoliko sati nakon što su osudile izraelski napad na školu OUN-a u Gazi. Sinoć je ubijeno 14 Palestinaca i pet izraelskih vojnika. Jutros je na snagu stupilo 72-osatno humanitarno primirje. Izraelske snage izjavile su da se neće povlačiti i da će ostati gdje su se našle u trenutku stupanja na snagu primirja. Oko podne, Izraelska vojska prekinula je primirje i granatirala Rafah. Tom prilikom ubijeno je 62 i ranjeno 300 Palestinaca. Izraelci su imali dva poginula i jednog nestalog vojnika. Odgođeni su mirovni pregovori koji su se trebali voditi u Egiptu. Senat SAD-a odobrio je dodatnu finansijsku pomoć Izraelu u iznosu od 225 miliona dolara, a B. Obama je izjavio: "Sarađujemo s Izraelom što je više moguće. Izrael ima pravo na odbranu svojih građana i teritorije". On je optužio Hamas za prekid vatre, pozvao na hitno puštanje zarobljenog izraelskog vojnika i zatražio veću zaštitu civila u Gazi. Broj žrtava u Gazi stalno se povećava. Nakon dvadesetpetodnevnih cionističkih napada na Gazu kralj Kraljevine Saudijske Arabije Abdullah Al-Saud osudio je izraelske napade i

šutnju javnog mnijenja naspram zločina na Bliskom istoku, izjavivši: "Izrael je napadom na Gazu učinio međunarodni zločin. To se odnosi i na sve one koji šute i ne osuđuju ovaj međunarodni zločin". Izraelsku ofanzivu osudio je i emir Katara Šejh Tamim bin Hamed Ade Sani. Dosada je poginulo 1.600 i ranjeno 8.750 Palestinaca. Izraelski gubici čine 63 vojnika i tri civila.

Subota 02. 08. 2014: Najmanje 47 Palestinaca ubijeno je u izraelskim vazдушnim napadima od ponoći do jutarnjih sati, od toga 35 u gradu Rafi, gdje je nestao izraelski vojnik. Tokom napada izraelskih aviona na grad Rafah pogođena je kuća porodice Zaareb, čijih je devet članova poginulo, a u okolini ranjeno je 40 Palestinaca. U kući porodice Abu Sulejmana poginulo je pet članova porodice. Tokom dana ubijeno je 100 Palestinaca. Na meti je bio i Islamski univerzitet u Gazi. Izrael odbija pregovore o obustavi vatre. Dosada je poginulo 1.712 (od čega 398 djece) i ranjeno oko 9.000 Palestinaca. Izraelski gubici bili su 64 vojnika i tri civila.

Nedjelja 03. 08. 2014: U znak podrške Gazi, hiljade ljudi protestiralo je ispred Bijele kuće, tražeći "okončanje izraelske vojne ofanzive, američke pomoći jevrejskoj državi i sankcioniranje Izraela". Ovo je najveći propalestinski skup dosada održan u SAD-u. Isto tako, hiljade ljudi protestiralo je u francuskim gradovima. "Izrael ubica, Holand partner u zločinu", skandirali su učesnici protesta u Parizu. Podršku Francuske Izraelu protestanti su nazvali sramotom. Jevreji iz Francuske masovno sele u Izrael. Izrael je u zračnim napadima pogodio još jednu školu OUN-a u Gazi. Tom prilikom ubijeno je 10 i ranjeno 30 Palestinaca. Generalni sekretar OUN-a Ban Ki-Moon oštro je osudio novi napad na UN-ovu školu u Gazi, opisujući ga kao moralnu katastrofu i zločinački čin koji je izazvao oštre međunarodne osude. Izraelska vojska priznala je napad, navodeći da su im mete bile trojica pripadnika Islamskog džihada u blizini škole.

Ponedjeljak 04. 08. 2014: U zračnom napadu na pojas Gaze jutros je ubijeno 10 Palestinaca, među kojima i jedno dijete. Izrael je proglasio unilateralno sedmosatno humanitarno primirje koje stupa na snagu jutros, ali neće važiti na području istočno od grada Rafe. Samo 15 minuta nakon što je počelo sedmosatno primirje, u 10.00 sati po lokalnom vremenu u Gazi je ubijeno jedno dijete, a 30 Palestinaca ranjeno u izraelskom zračnom napadu na kuću u kampu Šati. U obnovljenim izraelskim napadima ubijena su tri Palestinca (dvoje djece) i 30 ranjeno.

Poginuo je i državljani Bosne i Hercegovine, Ali Khaleb Shaheen (15 godina). Egipat traži trodnevni prekid vatre. Do sada je poginulo 1.860 Palestinaca i 67 Izraelaca (64 vojnika i tri civila).

Utorak 05. 08. 2014: Prihvaćen je egipatski prijedlog za trodnevni prekid vatre. Tokom ovog prekida Egipat će ugostiti predstavnike Izraela i Palestine na indirektnim razgovorima, čiji je cilj dogovor dugoročnog primirja. Izraelske vlasti izvještavaju da su svi tuneli u pojasu Gaze uništeni. Predsjednik SAD-a B. Obama potpisao je zakon o odobravanju 225 miliona dolara za završetak izraelskog odbrambenog antiraketnog sistema "Željezna kupola". Prošle sedmice ova sredstva odobrili su Senat i Kongres SAD-a.

Srijeda 06. 08. 2014: Turska poručila SAD-u: "Ne ušutkujte kritičare Izraela." Za četiri sedmice izraelske vojne ofanzive na pojas Gaze ubijeno je 1.875 Palestinaca, od kojih su 430 djeca. Domove je napustilo 1.8 miliona stanovnika Gaze, a oko 400.000 djece u Gazi doživjelo je traumu.

Četvrtak 07. 08. 2014: Prekid vatre.

Petak 08. 08. 2014: Obnovljeni su izraelski udari na pojas Gaze. Prva žrtva današnjeg izraelskog napada bilo je palestinsko desetogodišnje dijete, a 30 Palestinaca je ranjeno. Na jugu Izraela jedan izraelski vojnik i jedan civil ranjeni su od palestinske rakete.

Subota 09. 08. 2014: Izrael je jutros izvršio više od 20 zračnih napada na pojas Gaze, a Palestinci su uzvratili sa nekoliko raketa. Poginulo je pet, a ranjeno 30 Palestinaca. Uništene su dvije džamije i jedina elektrana. Human Rights Watch uništenje elektrane nazvao kršenjem međunarodnog humanitarnog prava.

Nedjelja 10. 08. 2014: Pregovori u Kairu vezani za uspostavu primirja. Dosada je poginulo 1.917 i ranjeno 9.880 Palestinaca.

Ponedjeljak 11. 08. 2014: Na snazi je trodnevno primirje. Prekid vatre se poštuje. Dosada poginulo 1.945 i ranjeno oko 10.000 Palestinaca. Izraelci su imali 67 poginulih od kojih su tri civili.

Utorak 19. 08. 2014: Ubijeno je 30 Palestinaca.

Četvrtak 21. 08. 2014: Izraelske snage ubile su tri komandanta HAMAS-a kao i ženu i dijete jednog od njih. Palestinci su pokrenuli istragu za identifikaciju pomagača Izraelu u lociranju Hamasovih komandanata. Dosada je poginulo preko 2.000 Palestinaca.

Petak 22. 08. 2014: Izraelske snage izvršile su 20-ak zračnih napada.

Autor je ovu, kao i prethodne izraelske vojne ofanzive, pratio iz dana u dan. Radi predaje teksta u štampu ovdje su obrađeni podaci do

15.00 sati 22. 08. 2014. godine. Kasnija izvještavanja o obostranom broju poginulih i ranjenih bila su različita. Većina izvora navodi da je u ovoj izraelskoj vojnoj ofanzivi poginulo 2.600 Palestinaca i 73 Izraelca.

Kraći osvrt i komentari na izraelsku vojnu operaciju "Zaštitna linija"

Cilj je zadati posljednji udarac palestinskom suverenitetu

U izraelskom vojnom napadu na pojas Gaze 80% žrtava bili su civili. Hiljade palestinskih domova potpuno je uništeno ili teško oštećeno, zajedno sa školama i zdravstvenim ustanovama. Prema Crvenom krstu / križu, Izraelska vojska "ponovo provodi bombardiranje vodne infrastrukture, ostavljajući stotine hiljada Palestinaca u Gazi danima bez vode". Jedini zamislivi cilj ove totalne agresije na Gazu može biti samo prisilno raseljavanje i protjerivanje palestinskog naroda iz njihovih domova. Šta se krije iza toga, otkrio je izraelski premijer B. Netanyahu na konferenciji za novinare četvrti dan operacije (12. 08.). Govoreći u Hebronu, on je jasno kazao da "ne bi mogao nikada, nikada, tolerirati potpunu suverenu palestinsku državu na Zapadnoj obali". Ranije je izjavio da je protiv binacionalne izraelske države koja bi obuhvatila i Palestince, favorizirajući, umjesto toga, jednostrano "odvajanje" od Palestinaca. On sada eksplicitno daje na znanje da to "ne znači puni palestinski suverenitet. U slučaju bilo kakvog sporazuma, ne postoji rješenje prema kojem bi se mi odrekli kontrole sigurnosti teritorija zapadno od rijeke Jordan." David Horovitz, urednik i osnivač magazina *Times of Israel*, rekao je: "Neodustajanje od sigurnosne kontrole zapadno od Jordana, treba naglasiti znači ne davanje palestinskom entitetu potpunog suvereniteta. To znači, neprihvatanje zahtjeva M. Abbasa, neprihvatanje zahtjeva B. Obame i neprihvatanje zahtjeva međunarodne zajednice. A to nije samo zahtjev za demilitariziranu Palestinu. Drugim riječima, Netanyahuova vizija je da se u ime sigurnosti konsolidira kontrola Izraela nad Judejom i Samarijom." U svojoj knjizi "Mjesto pod suncem", iz 1995. godine, Netanyahu je opisao palestinsku državu kao opasnost za cionizam i oglasio svoje vjerovanje u jevrejsko pravo na državu koja bi, ne samo uključila zemlju historijske Palestine, nego, čak, potencijalno uključenje i drugih arapskih zemalja: "Jordan, naprimjer, dio je teritorija koje predstavlja veliki Izrael", rekao je on. "Odvajanje", u ovom kontekstu, ne znači rješenje s dvije države. Čini se da to znači

suprotno od toga – veliki Izrael bez Palestinaca. Ranije, ove godine, Kneset je odobrio "rješenje s dvije države" – zakon kojim bi Izraelu bilo zabranjeno jednostrano pripajanje zemljišta na Zapadnoj obali i Gazi, dozvoljavajući samo aneksiju teritorije uz palestinsko odobrenje u kontekstu mirovnog sporazuma koji vodi dvjema državama. Izraelski lideri, čini se, nisu ni zainteresirani za mir, niti za rješenje s dvije države. Kako kaže Martin Indyk, iz američkog instituta za Srednji istok, Izrael je namjerno sabotirao mirovne pregovore, odbijajući i da razmatra zamrzavanje proširenja aktivnosti oko naselja. Netanyahu je rekao da, zbog mira, "neće ustuknuti ni za milimetar". Zato se u operaciji "Zaštitna ivica" namjerno gađaju civili i civilna infrastruktura. Ovo nije samo rat sa Hamasom. To je, kako izgleda, rat sa samim konceptom nezavisne, suverene palestinske države.¹⁶

Masovni protesti širom svijeta protiv izraelske agresije na Gazu

Zbog velikih protesta u Evropi protiv izraelskog masakra u agresiji na Gazu, ministri vanjskih poslova Njemačke, Italije i Francuske na sastanku u Briselu objavili su zajedničku izjavu u kojoj piše: "U evropskom društvu nepoželjne su pojave antisemitskih agitacija, antijevrejske retorike i napadi prema Jevrejima, njihovim sinagogama i vrijednostima. Najoštrije osuđujemo antisemitsku retoriku, proteste i napade koji su u našim zemljama zabilježeni proteklih dana. Vlasti ove tri države uvažavaju i poštuju slobodu izražavanja, mišljenja i okupljanja, ali ćemo upotrijebiti sve zakonske mjere protiv antisemitizma, rasizma i mržnje prema strancima. Ništa, pa čak ni dramatični sukobi u Gazi, ne može opravdati i legitimirati antisemitizam u Evropi". Više hiljada Izraelaca okupilo se tokom vikenda u Tel Avivu tražeći prekid operacije u Gazi. Demonstranti su nosili transparente na kojima je pisalo: "Oslobodite Gazu odmah, pustite ih da žive", "Zaustavite rat i okupaciju Zapadne obale", "Okončajte okupaciju", "Zaustavite nasilje na Gazu", "Zakopajte oružje, a ne djecu". Zastupnica organizatora Ifat Solel rekla je: "Ne trebamo se bojati mira".¹⁷

¹⁶ *Preporod*, 01. 08. 2014, str. 52.

¹⁷ *Preporod*, 01. 08. 2014, str. 52.

Mešal: Palestinci ne mogu živjeti u koegzistenciji s okupatorom

U intervjuu datom za američku stanicu PBS, lider Hamasa Halid Mešal zatražio je od Izraela da ukinu blokadu Gaze i upozorio da “Palestinci ne mogu koegzistirati sa svojim susjedima, dok je njihova zemlja okupirana.” Na pitanje “Da li bi mogao živjeti pored Izraelaca u miru? Mešal je kazao: “Samo buduća palestinska država može odlučiti da li će priznati jevrejsku državu”. “Mi nismo fanatici, mi nismo fundamentalisti. Mi nismo u sukobu s Jevrejima zato što su oni Jevreji. Mi nismo u sukobu ni sa jednom rasom, niti nacijom. Mi se borimo protiv okupatora. Ja sam spreman na koegzistenciju sa Jevrejima, sa kršćanima, sa Arapima i nearapima, ali ne i s okupatorima. Palestinski otpor ne može biti slomljen. Palestinci su simbol nade. Primirje može biti uspostavljeno jedino ukoliko se prekine s blokadom i embargom nametnutim Gazi”, kazao je on. U odgovoru na zahtjev upućen Hamasu da položi oružje, Mešal je rekao: “Ukoliko mi položimo oružje, Izrael mora okončati okupaciju i, također, položiti oružje.”

Halid Mešal održao je konferenciju za novinare u Dohi, glavnom gradu Katara, gdje je izjavio da Hamas nikada nije ciljao na civile, dok su za Izrael civili jedina meta: “Cijeli svijet podržava Izrael, dok ova država masakrira civile”, rekao je on.

Lider Hamasa u pojasu Gaze, Ismail Hanije, rekao je: “Gaza je odlučila da okonča blokadu svojom krvlju i hrabrošću. Ovo je nepravedna opsada 1.700.000 stanovnika Gaze, koja mora biti ukinuta. Ne možemo ići u smrt bez riječi”.¹⁸

Strani dobrovoljci u Izraelskoj vojsci

Dva ubijena izraelska vojnika – Amerikanca u sadašnjoj agresiji na Gazu, bacaju svjetlo na pitanje stranih dobrovoljaca u Izraelskoj vojsci. Izraelska vojska prima dobrovoljce iz zapadnih država, posebno SAD-a. Trenutno ih ima oko 5.000. Amerikanci Max Steinberg (24) i Nesim Kermili (21) bili su među ubijenim vojnicima Golanske brigade, prvi dan kopnene ofanzive na Gazu. Ove strance nazivaju “usamljenim vojnicima”, a kampanju za njihov dolazak pokrenuo je Izrael na društvenim mrežama. Poziv se širi državama Zapada, prikazujući Izrael kao državu u neposrednoj opasnosti kojoj trebaju dobrovoljci da ga brane. Oko

¹⁸ Ibid.

40% njih priključuje se borbenim jedinicama, dok se ostali raspoređuju u organe uprave i komunikacije. Jevrejske organizacije sa sjedištem u SAD-u i Evropi pružaju pomoć "usamljenim vojnicima" prikupljenim donacijama, uključujući i pomoć u stambenim jedinicama, kako bi ih ohrabрили da, kao civili, ostanu u Izraelu kada iziđu iz vojske.¹⁹

Navi Pillay: Postoji osnovana sumnja da je Izrael počinio ratne zločine

OUN su protekle sedmice pokrenule međunarodnu istragu o kršenju ljudskih prava i mogućim zločinima Izraelske vojske tokom ofanzive na Gazu. Visoka komesarica za ljudska prava Navi Pillay izjavila je da postoje osnovane sumnje da je Izrael počinio ratne zločine ubijanjem civila i bombardiranjem bolnica i kuća tokom vojne ofanzive na Gazu. Ona je, također, osudila raketne i minobacačke napade palestinskih militanata na Izrael, kazavši da i takvi napadi predstavljaju kršenje međunarodnog prava: "Svaki od ovih incidenata se mora dosljedno i nezavisno istražiti", kazala je ona.²⁰

Ruhani: Države koje tvrde da su civilizirane šute naspram ovog državnog terorizma

Govoreći u Teheranu o ekspanziji ofanzive Izraela na Gazu, iranski predsjednik Hasan Ruhani rekao je: "Ono što je mnogo važnije od višestrukih napada sa mora, kopna i iz zraka na bespomoćni narod Gaze, jeste šutnja svijeta pred ovom velikom tragedijom. Države koje tvrde da su civilizirane šute naspram ovog državnog terorizma. Kada pogledamo reakciju svijeta na ono što se dešava, nažalost, vidimo da zapadne države i mnoge arapske i muslimanske države nijemo posmatraju ubistva ili su njihove reakcije neproporcionalne s veličinom tragedije."²¹

Prikriveni rat u Gazi prerastao u otvoreni rat

Neuobičajeno intenzivirani izraelski udari na Gazu zabilježeni su u trenutku kada su se Ban Ki-Moon i John Kerry sastali u Kairu da podstaknu okončanje sukoba Izraela i Hamasa. Pokušaji američkog

¹⁹ Isto, str. 53.

²⁰ *Preporod*, 01. 08. 2014, str. 53.

²¹ *Preporod*, 01. 08. 2014, str. 53.

državnog sekretara da uspostavi primirje između Hamasa i Izraela u trajanju od sedmicu dana, koje je trebalo započeti prvi dan Bajrama, završili su katastrofalnim ishodom. Ne samo da se primirje nije ostvarilo, već je Izrael krenuo još intenzivnijim udarima, a izraelski premijer B. Netanyahu priprema domaću javnost na dugi rat govoreći o “produžetku kampanje koja će trajati sve dok misija ne bude završena”. Za razumijevanje ove katastrofe potrebno je vratiti se mjesec dana unazad, kada su Hamas i Fatah, uprkos različitostima, postigli dogovor oko formiranja zajedničke palestinske vlade. Izrael je takvu mogućnost u potpunosti odbacio, dok su SAD i EU poručili kako su spremni saradivati s jedinstvenom palestinskom vladom, što Hamasu na svojevrsan način daje legitimitet. “Hamas ima legitimitet. Narod Gaze ih je sam izabrao na demokratskim izborima, svjedočilo se to nekome ili ne. Međutim, sve dok je taj isti Hamas u SAD i EU bio označen kao teroristička organizacija, Izrael nije previše brinuo, ali sada se stvari mijenjaju i ova izraelska ofanziva uveliko je pokrenuta s jasnim **političkim ciljem – fizičkim razbijanjem jedinstvene palestinske vlade**”, ističe se u analizi agencije *Advence*. U ovoj analizi napominje se da ovaj sukob prelazi okvire Izraela i Palestine i da ima šire regionalne karakteristike, jer se dvije države u regiji (Turska i Katar) ideološki i politički svrstavaju na stranu Hamasa, dok je, s druge strane, Izrael dobio neočekivanog saveznika – Egipat. Analitičari izdvajaju i komentar bivšeg izraelskog ministra odbrane Šual Mofaza, koji je dao TV-stanici Chanel 10, istakavši da “Izrael mora odrediti ulogu Saudijske Arabije i Ujedinjenih Arapskih Emirata u demilitarizaciji Hamasa. Sredstva iz Saudijske Arabije i Emirata treba koristiti za obnovu Gaze, nakon što se Hamas učini nemoćnim. Izraelski ministar odbrane Moše Jaalon najavio je da “Izrael neće oklijevati da proširi akcije protiv Hamasa kako bi nanio štetu toj terorističkoj organizaciji i da neće kompromitirati sigurnost svojih građana”. Visoki zvaničnik Pentagona, general-pukovnik Michael Flynn, upozorio je da uništenje Hamasa može samo dovesti nekog opasnijeg na njihovo mjesto. “Ako bi Hamas nestao, vjerovatno bi se desilo nešto mnogo gore. Regiji bi se moglo desiti nešto mnogo gore. Još veća opasnost mogla bi ući u taj eko-sistem, nešto kao ISIL”, rekao je on na Sigurnosnom forumu u Aspenu. U isto vrijeme, iz izraelskog štaba poručeno je da će morati zauzeti sjeverni dio Gaze “jer on predstavlja najveću prijetnju izraelskoj sigurnosti”.²²

²² Ibid.

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda izjavio je da otvara preliminarno ispitivanje, koja prethodi istrazi o eventualnim ratnim zločinima počinjenim na palestinskim teritorijama od ljeta 2014. godine. Ovo ispitivanje treba utvrditi da li postoji "razumna osnova" da se otvori istraga. Palestinci su izrazili zadovoljstvo, a Izraelci ocjenjuju "skandaloznim" otvaranje ovih ispitivanja.²³

"Obnova Gaze koštat će 7,8 milijardi dolara, navela je palestinska vlast u najcjelovitijoj procjeni šteta počinjenih u posljednjem ratu s Izraelom. To je dosad najrazorniji napad na Gazu, to je katastrofa i potrebna je pomoć odmah, jer mnoge stvari ne mogu čekati", rekao je palestinski zvaničnik Muhammed Štajeh. Samo za obnovu obrazovnog sistema trebat će 143 miliona dolara. Gotovo pola miliona djece ne može se vratiti u škole koje su razorene. Više od 106.000 od ukupno 1,8 miliona stanovnika Gaze raseljeno je i privremeno smješteno u skloništa UN-a ili kod rodbine.²⁴

Zaključna razmatranja

Izraelska vojna nehumana ofanziva na Gazu ne doprinosi većoj sigurnosti Izraela jer jača ekstremizam, destabilizira Bliski istok i pojačava tenzije unutar samog Izraela. Vodi se protiv palestinskog naroda, s ciljem redukcije tla na kojem žive Palestinci i njihova biološkog istrebljenja. Izraelski napadi jesu zločin protiv čovječnosti. Pored toga što su nehumani, isti su neselektivni, a u njima nisu pošteđeni bolnice, džamije, škole i sl. Prekomjerna upotreba izraelske sile podrazumijeva nesrazmjernu upotrebu artiljerije, avijacije i mornarice. U borbenom poretku OMJ-a česti su bageri koji pod zaštitom tenkova ruše kuće Palestinaca. Nema vojnog rješenja za mir i sigurnost na Bliskom istoku. Dugoročno gledano, svi su gubitnici: trenutno Palestinci, a sutra Izraelci. Humanitarne, političke i ekonomske posljedice ove ofanzive bit će užasavajuće. Primirje je najbolja opcija, kako iz humanitarnih, tako i strateških razloga.

Pored Izraela i Palestine, na uspostavi sigurnosti i stabilnosti ovog regiona, intenzivnije i zajednički trebaju raditi sve države Bliskog istoka (Egipat, Kraljevina Saudijska Arabija, Jordan, I.R. Iran, Katar i dr.).

²³ FENA, FTV – TELETEXT, 17. 01. 2015, 129, 09.00.

²⁴ *Preporod*, 15. 09. 2014, str. 37.

U ovo vrijeme u svijetu se čine ogromni napori da se bilo kako stvori “činjenična osnova” za osporavanje i onemogućavanje bilo kakve osude nasilja nad Palestincima. Kako je moguće getoizirati, progoniti i terorizirati nekoga, a od njega očekivati simpatije i prijateljstvo?

Palestinsko pitanje globalno je pitanje na kojem se ukrštaju različiti interesi i principi. To nije samo bliskoistočno ili arapsko pitanje. Nije to samo stvar blizu milijarde i po muslimana, nego i kršćana i Jevreja. Globalne sile, kao što su SAD, EU i druge, sukobljavaju se oko rješenja ovog problema koje bi moralo biti pravedno.²⁵

Svjetski lideri, skoro na svim nivoima međunarodne zajednice, osudili su podizanje jevrejskih naselja na palestinskoj zemlji, silom oružja oduzetoj, proglašavajući tako izraelsku politiku nezakonitim aktom uzurpacije i s aspekta međunarodnog prava nedopustivom. Uprkos međunarodnoj osudi, podizanje koncentracionih naselja na ostalim dijelovima palestinske zemlje intenzivirano je u višestrukim razmjerama.²⁶

Nažalost, međunarodno pozitivno pravo ne može se primjenjivati na Izrael. Za razliku od drugih nacija i naroda današnje međunarodne zajednice, jedino je Izrael izuzet pred zakonima koje je propisala i usvojila međunarodna zajednica.²⁷

Kolikogod zla počinili Izraelci, kršćanski cioni Amerike zdušno će ih podržavati, snabdijevati svim vrstama naoružanja, donirati milijarde američkih dolara i osiguravati legitimitet kroz institucije OUN-a.²⁸

Sjedinjene Američke Države **uložile su veto na Nacrt Rezolucije VSUN-a kojom se osuđuje širenje jevrejskih naselja na okupiranoj palestinskoj teritoriji**, nakon što su Palestinci odbili da povuku dokument koji su predložile arapske države. Ostalih 14 članica VSUN-a glasalo je za Nacrt Rezolucije. Međutim, SAD, jedna od pet stalnih članica VSUN-a koje imaju moć da blokiraju bilo koju odluku, glasao je protiv, čime je spriječeno njeno usvajanje. U predloženoj rezoluciji jevrejska naselja označena su preprekom za dvodržavno rješenje sukoba između dvaju

²⁵ www.arabji.com/palestine/govt.htm.

²⁶ Grace Halsell, *Prophecy and Politics – Militant Evangelists on the Road to Nuclear War (Proročanstvo i politika – Militantni evangelisti na putu nuklearnog rata)*, prijevod sa arapskog na bosanski jezik, Dobra knjiga, Sarajevo, 2009, str. 96.

²⁷ Isto, str. 98.

²⁸ Isto, str. 112.

naroda, odnosno, stvaranje nezavisne Palestine. Palestinskoj strani nuđeno je da povuče Nacrt Rezolucije u zamjenu za neobavezujuće saopćenje Predsjedništva VSUN-a kojim se osuđuju aktivnosti u ovim naseljima. U Nacrtu Rezolucije navedeno je da su jevrejska naselja "nelegalna i da predstavljaju glavnu prepreku postizanju pravednog, trajnog i sveobuhvatnog mira".²⁹

Kada se govori o radikalizmu i terorizmu, treba spomenuti i Izrael. Uza sve dužno poštovanje i žrtve koje su Jevreji podnijeli tokom Drugog svjetskog rata, potrebno je reći da je Izrael jedan od najočitijih primjera državnog radikalizma i terorizma. Radi se o državi koja nije ispoštovala nijednu rezoluciju OUN-a, od kojih je najpoznatija rezolucija br. 242 od 22. 11. 1967. godine, kojom se traži povlaćenje Izraela s okupiranih teritorija. Izrael to nikada nije ispoštovao, već je i dalje nastavio ratni pohod u osvajanju arapskog tla i protjerivanju Arapa s okupirane teritorije, pri tome se koristeći krajnje nehumanim metodama i sredstvima. To je svijet mogao vidjeti i u posljednjoj izraelskoj ofanzivi na Gazu, kada je korištena zabranjena rasprskavajuća i fosforna municija i kada je dolazilo do višestrukih ubistava nenaoružanih civila. Možemo li onda reći da Izrael provodi državni terorizam? Da li su Jevreji prešli put od žrtve do zločinca? Potrebna je dublja analiza da bi se dao odgovor na ova pitanja. Utisak je da je odgovor na oba pitanja pozitivan. To ne opravdava nikakva djela bombaša-samoubica, koja su, uglavnom, usmjerena prema civilima i civilnim ciljevima. Potrebno je otpočeti prekinuti dijalog i pokušati naći pravedno rješenje koje će garantirati sigurnost svima koji žive u toj nestabilnoj regiji.

Treći rat u Gazi, otkako je Hamas sredinom 2007. godine preuzeo vlast, bio je najkrvaviji dosada s ogromnim razaranjem ove gusto naseljene palestinske enklave. Nakon sedam sedmica sukoba, počelih u noći sa 7. na 8. juli, postignut je sporazum na inicijativu Egipta 26. augusta nakon dvodnevni pregovora u Kairu. Sporazum o trajnom prekidu vatre postignut je nakon što je, kako izvještava palestinsko Ministarstvo zdravstva, u izraelskim napadima od noći 7. jula do noći primirja ubijeno 2.145, a ranjeno 11.100 Palestinaca, a među ubijenima bilo je 578 djece, 261 žena i 102 starije i iznemogle osobe. Uporedo s tim, u potpunosti je uništeno 70, a djelomično 120 džamija. Najmanje 143 škole bile su mete napada, a njih 24 sruđene su sa zemljom. Blizu pola miliona Palestinaca raseljeno je, a njih približno 200.000 smješteno je

²⁹ *Preporod*, 01. 03. 2011, str. 51.

u lokalne škole i škole Agencije Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama (UNRWA). S druge strane, u Izraelu je stradalo 70 Izraelaca, od čega su njih 64 bili vojnici.

Sporazumom se predviđa ublažavanje blokade koju je 2006. nametnuo Izrael i koja guši enklavu u kojoj živi 1,8 miliona Palestinaca. Šef palestinske delegacije u Kairu Azam al-Ahmed kazao je da je jedna od glavnih tačaka sporazuma “otvaranje prolaza za humanitarne potrebe i namirnice za medicinski materijal i sve što će omogućiti popravak vodovodnog, električnog i mobilnog sistema”. Za razliku od prethodnih, dogovoreni prekid vatre nije vremenski ograničen i on bi, prema egipatskom prijedlogu, trebao biti uvod u trajno primirje.

Izrael je službeno prihvatio dogovor, a lokalni mediji tvrde da su članovi kabineta informirani o prekidu vatre, ali da od njih nije traženo da glasaju. Izrael je objavio da je zadao jak udarac Hamasu, ubivši nekoliko njihovih vođa i uništivši prekogranične tunele. Nahum Barnea, jedan od najpopularnijih kolumnista u Izraelu, izrazio je zabrinutost “da umjesto da se utire put za uklanjanje prijetnji iz Gaze, utire se put za sljedeći krug, u Libanonu ili u Gazi”. Ben Caspit u izraelskom dnevnom listu *Mariv* napisao je da nema pobjede za Izrael u sukobu koji je rezultirao “uništenom turističkom sezonom u vrijeme kada se zemlja približava recesiji”, jer je južni Izrael bio paraliziran tokom većeg dijela ljeta. “Nakon 50 dana ratovanja u kojem je teroristička organizacija ubila na desetine vojnika i civila, uništila svakodnevno kretanje i stavila zemlju u stanje ekonomskog stresa, očekivali smo mnogo više od najave o prekidu vatre,” napisao je analitičar Shimon Shiffer u najtiražnijim izraelskim novinama *Yedioth Ahronoth*, prenosi *Al-Hayat*. Izraelski ministar turizma Uzi Landau kritizirao je izraelsko rukovodstvo u izjavi za radio, rekavši da je “želja za mirom po svaku cijenu pristup koji će potkopati sposobnost Izraela da zastraši militante”.

Za Hamas, koji je na vlasti u Gazi, sporazum je “pobjeda palestinskog otpora”: “Naglašavamo da je ona rezultat podrške i žrtve našeg velikog naroda”, izjavio je glasnogovornik Hamasa Sami Abu Zuhri. “Ovo nije kraj. To je samo prekretnica u postizanju našeg cilja. Znamo da je Izrael jak i da ima pomoć međunarodne zajednice. Mi ne ograničavamo naše snove i ne pravimo kompromise u odnosu na naše zahtjeve,” rekao je Mašal na konferenciji za novinare i istakao da Palestinci neće odustati od zahtjeva da se ukine blokada i otvori aerodrom i luka u Gazi. “Pozivam Egipat da otvori granicu Rafa kao bratski gest,” rekao je Mašal, aludirajući na činjenicu da je Gaza i pod blokadom te susjedne zemlje,

a ne samo Izraela. "Otpor je trijumfovao u Gazi. Svaki Palestinac u Gazi i svaki Palestinac u svijetu su partneri u toj pobjedi", istakao je vođa Hamasa, najavivši kompenzacije za stanovnike koji su izgubili imovinu i odgovarajući tretman za ranjenike. Palestinski predsjednik Mahmoud Abbas pozdravio je dogovor kao priliku za "izgradnju nove nacije i okončanje okupacije", te zahvalio Egiptu za njegovu ulogu posrednika.

Nakon 50 dana ubijanja Palestinaca postignut je bezuvjetni prekid vatre. Katar je pozdravio primirje i ponudio pomoć pri ponovnoj izgradnji okupirane teritorije.

Izraelska i palestinska strana pozvane su da ulože napore kako bi se mir održao, istovremeno bi se otvorili granični prijelazi i omogućio ulazak humanitarne pomoći, materijala za obnovu te omogućio ribolov u obalnom pojasu. Rješavanje ostalih spornih pitanja nastavit će se u indirektnim pregovorima mjesec dana od početka prekida vatre.³⁰

Otpor Palestine uspio je probuditi savjest skoro cijelog svijeta. To je poruka da odbrana ugrožene slobode i ljudskih prava nikada neće biti uzaludna. Otpor i strpljenje palestinskog naroda u krajnjem će razbiti okupaciju Palestine.

Palestine – roots, short history, causes, effects and chronology of Israeli military offensive entitled "Defense line"

Summary

Palestine covers the area between the Mediterranean Sea, River Jordan and Dead Sea, with 27.090 km². In the period of 1920-1946 it was occupied by Great Britain. The resolution of the General Assembly of the UN from 1947 ended the imposed British mandate in Palestine and prescribed a plan on its division into a Jewish (around 14.000 km²) and Arab part (11.000 km²). After the withdrawal of Great Britain, and under the auspices of the UN, on May 15, 1948, the state of Israel was founded. That day is considered by the Palestinians as the Day of the Catastrophe – Nakba. It led to the Israel-Palestinian War which lasted from 1948 until 1949, in which Israel occupied around 6.700 km² of the Arab part of Palestine, which was sanctioned in the treaty between Egypt, Jordan and Israel in 1949. That

³⁰ *Preporod*, 01. 09. 2014, str. 44.

is how the largest part of Palestine (20.700 km²) ended up in Israel. Gaza and surrounding area ended up as a part of Egypt and Jordan kept a part west of River Jordan. The old part of Jerusalem was given to Jordan and the new part to Israel. Through such a division one million Palestinians was forced leave their homes and seek refuge in neighboring Arab countries. That created many problems and many decades of instabilities in that part of the world. Such a state of affairs and aggressive politics of Israel towards Arab countries have been a cause of later armed conflicts in the Middle East: the Israel-Anglo-French aggression on Egypt in 1956; the Israel aggression on Egypt, Jordan and Syria in 1967 and the Israel-Egypt-Syria War in 1973.

Great Britain, as a colonial power over Palestine offered every type of aid and support to Zionist organizations as well as facilitated the arrival of people for creating the conditions that led to pillaging the state of Palestine and its wealth, as well as eradicating its people through killings, massacres and terror. Israel is a country kept alive through wars fought against its Arab neighbors. The doctrine of Israel has always been the same, and that means never to show any weakness to it, always use any opportunity to confirm its power and might, update the most advanced and lethal weapon technologies and always, with such weapons and such a system, keep advantage over your neighbors.

Gaza in Palestine is inhabited by many young people out of who 50.3% are under 14 years of age, 25.7% are in the ages between 15 and 29. Around 13.6% is between 30 and 44, 7.7% is between 45 and 65 and 3.9% is older than 64. In Gaza there are universities with a combine number 28.500 students. The mass influx of Palestinian refugees increased the population of Gaza after the Arab-Israeli War of 1948. In 1967 in Gaza there were six times more inhabitants than in 1948. In 1997, 51.8% of Gaza inhabitants were refugees and their descendents. The urban population continued growing up to 406.680 in 2006, so that Gaza became the largest town in Palestine. The birth rate is very high.³¹

International Law and the largest number of international community believes that building Israeli settlements in the West Bank, the territory occupied in the War of 1967 is illegal. Currently, more than 325.000 people live in the West Bank, with 200.000 more in East Jerusalem, the part of the town also occupied by Israel in 1967.

Key words: Palestine, Israel, Gaza, offensive

³¹ "Preporod", 15.07.2014., str. 45.